

п.860023

За наукові КАДРИ

№ 28 (616).
СУБОТА,
10
ЖОВТНЯ
1959 року

Ціна 20 коп.

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

Незабаром в університеті відбудуться загальні партійні звітно-виборні збори і профспілкова конференція. Товариші! Ширше розгортайте критику і самокритику, будьте принциповими при розв'язанні важливих питань університетського життя.

МАЙБУТНІ ВЧИТЕЛІ В ШКОЛАХ

В ШКОЛІ № 3

Традиційний перший дзвоник покликав нас не в університетську аудиторію, а в школу, де ми протягом півтора місяця проходили педагогічну практику.

Наша педагогічна практика відбувалася в школі № 3, яку закінчило багато студентів нашого факультету. Викладання хімії в школі поставлено дуже добре. Учні мають ґрунтовні знання з хімії. Це заслуга досвідченого педагога К. Б. Петровича.

Ми дали по декілька уроків. Після кожного з них відбувалося обговорення. Ці обговорення приносять нам велику користь, і кожний новий урок ми проводимо впевненіше і краще. Особливо подобаються нам уроки Лори Голуб і Белли Шостак — жваві, логічні, глибокі за змістом.

Зараз ми готуємося до проведення хімічного вечора в школі. Крім того, ми організуємо екскурсії, відвідуємо піонерські збори, ходимо до учнів додому, даємо додаткові уроки відстаючим.

**Л. МІТІНА,
В. ПЛЕТНЬОВА,**
студентки V курсу
хімічного факультету.

ПРАКТИКА ЗАКІНЧУЄТЬСЯ

В цьому році 1 вересня нагадало нам про те, що в недалекому майбутньому ми — вчителі. З нетерпінням чекав кожний з нас початок навчального року, а школа чекала нас. Особливо важко було в перші дні занять в школі. Ми не знали, як зайти в клас, про що говорити з учнями, як поводити себе на уроці. Але поступово ми почали звикати до життя школи.

В школі № 90 нас 24 чоловіки. Майже кожен практикант дав по 5 уроків. Добрі відгуки про уроки т. Горлової, Горлова, Ткачук, Кульби, Новосад, Тарчонія. На їхніх уроках завжди цікаво, багато нового можна взяти не лише учням, а й нам, практикантам.

Ми даємо уроки з біології і хімії. І потрібно признатися, що саме зараз помітні прогалини в наших знаннях, особливо з хімії.

Деякі труднощі зустрілися нам на початку практики — студентів-практикантів багато, і не всі могли давати уроки. Доводилося «відпочивати» від уроку до уроку по 8—12 днів. Бажано було б, щоб в одну школу посілали не більше 8—12 практикантів. Це б дало можливість почувати себе в більш природній обстановці і в позакласній роботі. Чому? Тому, що зараз у

нас до одного класу прикріплено по три студенти замість одного.

Цікаві екскурсії і культпоходи, бесіди і колективні читки проводять Войтюк (6 «а» клас), Горлова (6 «б» клас) і інші.

Багато уваги приділяють нам наші методисти В. О. Дем'яненко, О. Н. Радченко, О. А. Гурська.

Не можна не відзначити і великої роботи з студентами, яку провів вчитель біології школи № 90 Є. Б. Чердак.

Практика закінчується, але для нас це лише переддень майбутньої педагогічної діяльності.

Є. ТКАЧУК,
студентка V курсу
біологічного факультету.

СТУДЕНТИ-ІСТОРИКИ ПОЧАЛИ КОРИСНУ СПРАВУ

В дні, коли прогресивне людство всього світу відзначало славу дати — X-річчя з дня створення Китайської Народної Республіки — 14 студентів історичного факультету виїхали з лекціями, присвяченими цій події в колгоспи підшефного Овідіопольського району. Колгоспникам з задоволенням слухали лекції студентів Кухти, Батуєва,

Гетьмана, Трохимчука, Крайнього, Лисенко, Василенко, Шеховцової, Коновалова. Треба подбати про те, щоб ця корисна справа була продовжена. Студенти історичного факультету мають всі можливості для того, щоб періодично виступати з лекціями перед трудящими. Це принесе велику користь й самим студентам.

НА ПЕРШИХ СЕМІНАРАХ

Четвер... 1 жовтня. В цей день всі наші студенти прийшли в університет не о 9-й годині. Ми сиділи за партами вже о 8-ій. Одні проглядали «Маніфест Комуністичної партії», інші домагалися від товаришів, щоб ті «швиденько-швиденько» пояснили незрозуміле питання. Всі хвилювались. Байдушких не було.

З першого питання було дуже багато виступів. Виступали Б. Лебедев, В. Іванов, А. Дугаренко, Л. Дяченко, Ж. Пачкурна, Буркало. Змістовно, розумно виступали Козир, Охотіна.

Особливо бурхливо обговорювалося питання: «Причини краху буржуазії». Семінар пройшов, як дружня бесіда, — говорили, доповнювали, сперечалися. Викладач

І. П. Никифорчук допомагав нам розібратися у важких питаннях. До деяких питань поверталися кілька раз. Цей семінар допоміг нам повірити в свої сили.

Г. ЧЕШКОВА,
студентка I курсу
історичного факультету.

**

Недавно студенти I курсу фізико-математичного факультету познайомилися з новим для них видом вивчення предметів — з семінарськими заняттями. До вивчення теми першого семінару — «Маніфест Комуністичної партії» — першокурсники підійшли з усією серйозністю. Цікаво пройшов семінар у групі математиків.

З великою увагою першокурсники прослухали поради керівника семінару т. Березняка, як краще готуватися до семінарів. На семінарі із змістовними відповідями виступили студенти Корчевський, Драган, Біberman, Гончарук.

З. Я. Березняк, підводячи підсумки першого семінарського заняття, сказав, що першокурсники підготувалися до нього добре.

Наш кор.

ДЕКІЛЬКА СЛІВ ПРО СТАЖУВАННЯ

Ось уже вдруге на філологічному факультеті проводиться осіннє педагогічне стажування студентів V курсу.

Чи потрібне воно?

Так, потрібне.

Що це дає?

Дає дуже багато.

На IV курсі ми проходили півторамісячну педагогічну практику. Але то була всього-навсього практика. Ми знайомилися з педагогічним процесом у школі, давали пробні уроки. За кожним нашим кроком, рухом, словом у класі стежили вчителі, методисти. За весь період кожний дав по 6—10 уроків.

Тепер картина змінилася. Ми вперше відчули себе у самостійній ролі вчителя. Тепер самому потрібно знаходити вихід із скрутної становища, яке може трапитись на уроці. Але й приємно відчувати себе господарем у класі, де на тебе дивяться тридцять пар зацікавлених очей.

На стажуванні кожний студент давав не десять уроків на місяць, а десять на тиждень. Крім того, всі були закріплені за класами, де просиділи виховну роботу як класні керівники.

Більшість студентів V курсу виявили себе добрими вчителями, які вміють цікаво і в доступній формі подати матеріал учням. Серед таких можна назвати В. Нахалетова, Віктора Мороза, Валентина Моро-

за, Л. Корнієнко, М. Майданик, Л. Уреул та багатьох інших.

Стажування привчає студента до самостійної роботи з класом, дає практикантові перший педагогічний досвід.

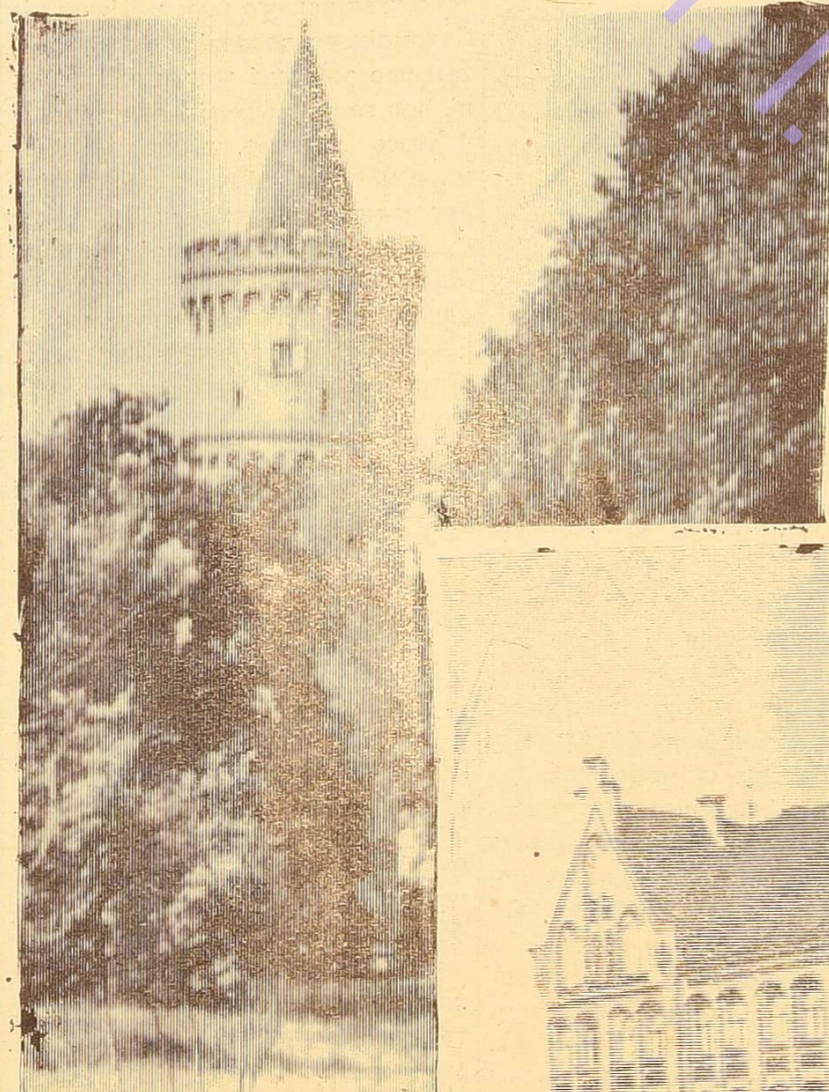
Але є ряд недоліків в організації стажування, на які справедливо вказувалося на підсумковій конференції практикантів. Доцільніше стажування проводити не на початку навчального року, коли шкільне життя ще не увійшло в колію. В школі в цей час тимчасовий розклад, немає журналів і т. д. Учні у вересні допомагають колгоспові у зборі кукурудзи, винограду, і тому в школі немає нормальних занять.

Одного місяця для стажування мало. Не встигнеш і оглянутися, як він і пролетів, цей місяць. Студент не бачить плодів своєї роботи. Краще було б, якби стажування тривало цілу чверть. В кінці чверті, виставивши оцінки, кожний побачив би, чому він навчив учня. І у виховній роботі можна було б зробити більше.

Стажування сприяє тому, що після університету ти підеш в педагогічну роботу не по невідомій стежці, а по знайомому шляху.

Велику користь студентам принесло б запровадження педагогічного стажування на всіх факультетах нашого університету.

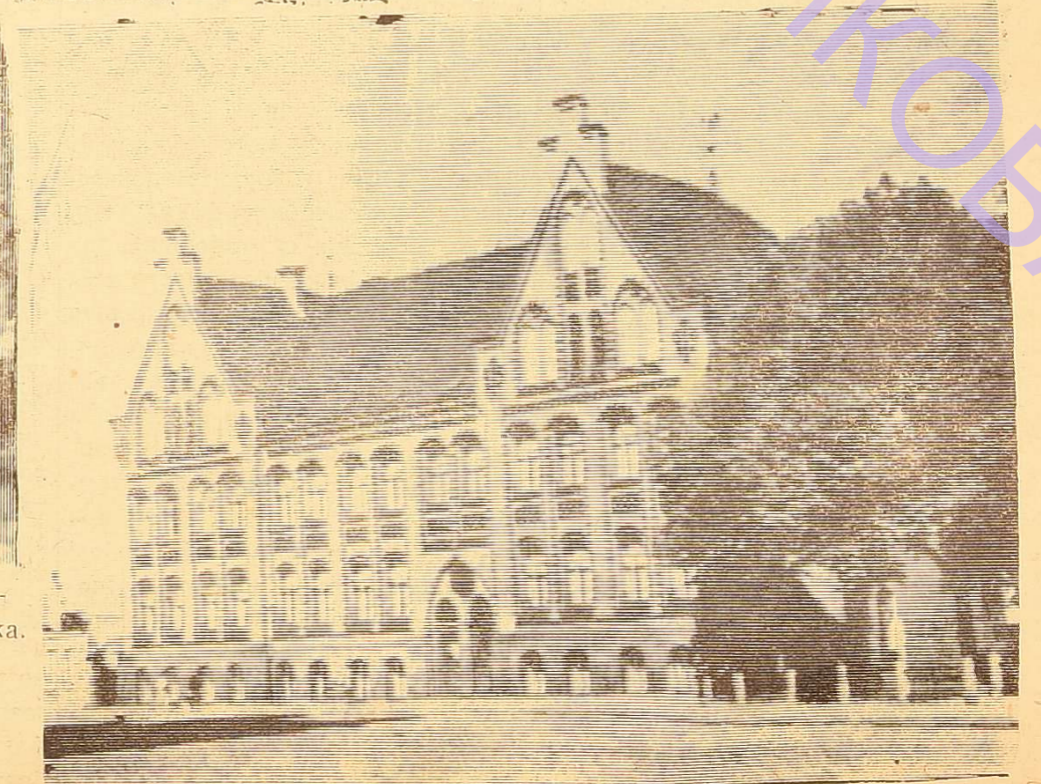
Г. ШЕНДРИК.

Фрідланд/Мекленбург, Німецька Демократична Республіка. Види міста.

НІМЕЦЬКІЙ ДЕМОКРАТИЧНІЙ РЕСПУБЛІЦІ— 10 РОКІВ

Цій знаменній даті були присвячені політінформації та бесіди, які пройшли на факультетах та в гуртожитках університету. Силами викладачів та студентів історичного факультету організована виїзна сесія. Відбулася вона в Овідіопольському районі. З доповіддю про 10-річчя Німецької Демократичної Республіки в районному Будинку культури виступив доцент К. Д. Петряєв. Члени лекторської групи історичного факультету прочитали доповіді на цю тему в селах району.

РОЗПОЧАЛОСЯ НАВЧАННЯ В СІТЦІ ПАРТІЙНОЇ ОСВІТИ

1 жовтня розпочався навчальний рік в сітці партійної освіти. Серйозні і відповідальні завдання стоять в нинішньому році перед співробітниками університету в зв'язку з пропагандою історичних рішень XX і XXI з'їздів партії і червневого Пленуму ЦК КПРС.

Партійна організація університету, готуючись до початку навчального року, провела велику роботу. На засіданнях партійних бюро факультетів було обговорено питання про форми, методи і зміст партійної пропаганди в 1959—1960 рр. Були підібрані і затверджені консультанти. По-діловому пройшли ці обговорення на історичному, фізико-математичному, філологічному та інших факультетах.

В цьому році, як і в минулі роки, суворо дотримувався принцип добровільності у виборі самостійно вивчаючими методологічних проблем.

Велика увага буде приділятися в нинішньому навчальному році роботі філософських семінарів, які ставлять своїм завданням вивчення методологічних проблем в галузі хімії, фізики, лінгвістики та інших наук. Такий підхід до організації партійної пропаганди відповідає науковим і навчальним інтересам кафедр, сприяє підвищенню рівня наукової і навчальної роботи в університеті.

Основною формою роботи в сітці партійної освіти є самостійне вивчення праць класиків марксизму-

ленінізму, спеціальної філософської, економічної та історико-партійної літератури в рамках семінару. Поряд з цим, в університеті будуть працювати і гуртки поточної політики, які об'єднують технічний і допоміжний персонал кафедр і університету.

Перед початком навчального року партійне бюро університету провело нараду консультантів по обміну досвідом роботи в сітці партійної освіти. Консультанти вказували на основний недолік в роботі — на недостатній зв'язок проблем, що вивчаються самостійно, з питаннями, які обговорюються на методологічних семінарах і теоретичних конференціях. Партійним організаціям факультетів слід ліквідувати цей недолік, встановивши зв'язок в роботі самостійно вивчаючих марксистсько-ленінську теорію, методологічних та теоретичних семінарів.

Перші дні навчального року свідчать про те, що робота в сітці партійної освіти проходить організовано. На всіх факультетах були проведені організаційні наради, на яких намічено основні проблеми для вивчення, затверджено плани роботи семінарських груп. Добре пройшли наради на географічному, історичному та фізико-математичному факультетах.

В. О. КОТОВ,
член партійного бюро
університету.

НЕ ДАТИ ЗГАСНУТИ ВОГНИКУ

— Сьогодні після лекції політінформація, — крикнула Віра Громенко. — Дивіться, не порозбігайтеся, як минулого разу.

Але на політінформації залишилося лише чотири студенти третьої групи, та й то «начальство»: староста, два члени комсомольського бюро і профорг.

Не кращі справи були з явкою на політінформації і у студентів останніх семи груп III курсу біологічного факультету.

Про погану дисципліну студентів цього курсу красномовно говорять і інші факти.

На будівництво гуртожитку, наприклад, виходило не більше 20—30 чоловік, а 15 вересня з 100 студентів прийшло 17 чоловік. Третьюкурсники не зібрали жодного кілограму металолу. Тільки 1 жовтня з великими труднощами були зібрані на курсі членські внески. Сім комсомольців курсу затверджено дружинниками, але до роботи вони ще не приступали.

— Наш курс — це «серединка болотна», — говорить комсорг курсу Віра Громенко.

Ні, не завоювала собі авторитету Віра. Не мають його і 5 членів бюро курсу. Їхня дисципліна теж далеко не зразкова. «Проїшов день — ну й слава богу», — такий скромний девіз «активістів» курсу.

— А куди ж дивляться члени факультетського комсомольського бюро? — питаєте ви. Члени комсомольського бюро біологічного факультету ставляться до своїх обов'язків за принципом: моя хата з краю.

Багато студентів біологічного факультету мають заборгованість. На другому курсі, наприклад, 10 чоловік не одержали заліку з літньої практики, а студенти Алла

Водолеєва і Олександра Новицька мають, крім того, академзаборгованість ще з двох предметів. Олександрі Новицькій було важко вчитись. Вона прийшла до університету з вечірньої школи з великим стажем роботи. До неї прикріпили Аллу Підмогильну для допомоги у навчанні, але та не виконала доручення курсового комсомольського бюро.

У комсомольському бюро, крім В. Ковалю, який довго хворів, і Олени Кривої, яка зараз на практиці, 11 активістів. А роботи їхньої не видно. Та члени комсомольського бюро біологічного факультету не хочуть і слухати про те, що вони погано працюють.

— Як погано? Знову наш факультет чимось провинився?

І вам почнуть розповідати про роботу в парку «Дружба», про те, що деякі студенти факультету привезли по 1—1½ кг кісточок слив і т. д.

В середині вересня на біологічний факультет їздив В. Сторчило — секретар комітету комсомолу університету. Він говорив з членами комсомольського бюро факультету, радив, як вийти із становища, що склалося. І тільки після цього члени бюро зібралися на своє перше засідання. Вони склали і затвердили план роботи на два місяці, випустили перший номер газети «Зачуринську біологію», де є критика недоліків, наявних в роботі комсомольської організації, виділили 8 комсомольців для участі в роботі лекційної групи університету, почали подавати практичну допомогу групам, в яких занедбана комсомольська робота.

Вогник в роботі з'явився. Тепер головне — не дати йому згаснути.

Ю. ШЕПЕЛ'ЄВ.

ЗУСТРІЧ ЩЕ БУДЕ

Якось на початку навчального року ми почали згадувати про колгосп ім. Горького, Іванівського району, в якому ми працювали в минулому році на збиранні кукурудзи. Микола Олександрович Рудяков, агітатор нашого курсу, запропонував: «Давайте знову поїдемо туди».

— Вірно! І концерт підготуємо. Ця думка сподобалась всім. Хотілося подивитися, як живуть колгоспники, як змінився колгосп за минулий рік. І дуже вже хотілося зустрітися з тими, з ким подружилось в минулому році.

В суботу 3 жовтня ми виїхали в с. Сухомліново.

Нас зустрічають керівники колгоспу, молодь. Хочеться якнайшвидше знайти старих знайомих.

Секретар партійної організації Анатолій Гнатович Павленко відкриває наш вечір дружби. Переповнений зал уважно слухає лекцію про життя і творчий шлях М. Шолохова. Лекцію читає М. О. Рудяков.

Після лекції — наш концерт.

Скільки хвилювань перед кожним номером програми! Та хвилюємося ми даремно. Колгоспники тепло зустрічають кожного наш виступ. Їм подобаються і народні пісні, які виконує група студенток, і художнє читання Сергія Корха, і силові номери з гірями Анатолія Петечинського, і акробатичний етюд у виконанні Юрія Антипіна і Галини Слинко.

Після концерту — танці.

Лезгинку виконують Емма Анашкіна і Борис Гутнов. Після них матроський танець виконують учасники колгоспної художньої самодіяльності. Жарти, оплески, сміх... А в іншому кінці клубу, оточені студентами, сидять голова колгоспу Костянтин Іванович і бригадир Микола Петрович. Звідти час від часу доноситься: «А пам'ятаєте...».

А он група дівчат з колгоспу і студенток нашого курсу. Дівчата із Сухомліново розповідають студентам про роботу і життя в колгоспі, про те, як вони відпочивають.

Хтось починає пісню «Черное море мое». Її підхоплюють всі: і студенти, і колгоспники.

...Але уже пізно, час і додому. Не хочеться, та треба. В останні хвилини обмінюємося адресами.

— Щасливої дороги! До скорої зустрічі, — прощаються з нами друзі.

І зустріч буде! Обов'язково. Ми поїдемо в колгосп на Жовтневі свята.

А. ПЕРЕЙМЕР.

ДРУГИЙ НОМЕР „РАДЯНСЬКОГО ХІМІКА“

На хімічному факультеті вийшов спеціальний номер стінгазети «Радянський хімік», присвячений 10-річчю Китайської Народної Республіки. Номер дуже вдало, з великим смаком оформлений. З любов'ю підібрано добірку «Мы родные, как братья», в якій розповідається про народні комуні в Китаї, про таякже минуле і щасливе сучасне китайського народу, про китайських студентів, які навчаються на хімічному факультеті нашого університету. В газеті вміщено також інтерв'ю кореспондентів газети з завідуючими кафедрами факультету відносно наукової роботи студентів, а також спортивні матеріали.

ЩЕ РАЗ ПРО „П'ЯТЬ ХВИЛИН“

Надрукована в нашій газеті за 18 вересня 1959 р. замітка про п'ять хвилин, які інколи не вважаються робочим часом, викликала жваве обговорення, оскільки це питання назріло. В ректораті, партійному бюро і профкомі університету було відзначено своєчасність і принциповість постановки питання про запізнення окремих товаришів на лекції. Ректорат, партбюро і профком створили рейдову бригаду, яка протягом певного часу працювала в різних корпусах університету, перевіряючи стан дисципліни.

26.IX.59 р. на першу лекцію запізнилось понад 50 студентів фізико-математичного, географічного і філологічного факультетів. Період запізнення коливався від 3 до 15 хвилин. Причому основна маса студентів вважала, що запізнення на 3 хв. — це нормальне, звичайне явище, оскільки, мовляв, і викладачі часто заходять в аудиторію не з другим дзвінком, а через 2—4 хвилини після нього. І справді: в той же день на першу лекцію від 2-х до 4-х хвилин запізнились доценти С. М. Кіро, О. М. Шульберг, А. А. Каспар'янц, викладач С. Й. Дубова.

30.IX.59 р. на першу лекцію запізнились викладачі З. М. Вивіорковська — на 10 хв., В. О. Кононов — на 5 хв., Я. Д. Макачук — на 4 хв.

30.IX.59 р. на третю лекцію на 15 хвилин (!) запізнилась викладачка З. М. Серебреннікова, на 10 хв. — старший викладач фізмату М. М. Кривцова. Студенти галасували в аудиторії, а викладачка спокійно бесідувала із знайомою, очевидно, міркуючи, що 10 хв. запізнення —

це не так уже й багато.

Тих, хто запізнився на 1—2 хвилини, члени рейдової бригади не відзначили, але їх було чимало.

В той же день з вини деканату фізико-математичного факультету викладач О. І. Коржанівська прийшла до своїх студентів з запізненням на 18 хвилин. Секретар деканату А. В. Ахмерова змінила аудиторії, а викладачів не попередила, і вони змушені були блукати в розшуках свого робочого місця.

Деканати повинні чітко організувати учбовий процес, не допускати ніяких зривів, передбачати все раніше, щоб нічого не заважало ні студентам, ні викладачам часно розпочинати роботу.

Деканати зобов'язані вимагати від старост точної інформації про пропуски лекцій, щотижня підбивати підсумки, давати правдиву інформацію в ректорат, партбюро, представникам преси і т. д. У нас не завжди це робиться. Наприклад, на біологічному факультеті підсумок щотижневим пропуском було зроблено лише на вимогу представника партбюро університету.

Ректорат, партбюро і профком вважають, що факти запізнення на лекції окремих викладачів навіть на 2—3 хв. є явищем ненормальним. Деканати і завідувачі кафедр повинні розглядати це як порушення трудової дисципліни.

І справа тут не тільки в продуктивному використанні кожної хвилини, а й у вихованні студентів, прищеплюванні їм рис діловитості, акуратності, високої вимогливості до себе. Про це не слід забувати навіть тим, хто запізнюється дуже рідко і «тільки» на 2—3 хвилини.

ХОРОШИЙ КОМСОРГ

На хімфаці вже склалася тверда думка про те, що другокурсники — найактивніші учасники всіх комсомольських справ на факультеті. Важко перелічити все те, що роблять другокурсники, але найбільш примітним є те, що працюють вони з великим захопленням. З 48 комсомольців тільки чоловік п'ять не мають постійних комсомольських доручень. Разом з усім факультетом студенти II курсу, за ініціативою комсомольців IV курсу, працюють на засолці овочів, збираючи кошти для комсомольської скарбнички.

— В чому ж причина такої активності студентів II курсу, — запитує з цікавістю і одержую відповідь:

— Причина в комсоргові.

Ця відповідь не звучить іронічно. Дійсно, добра комсомольська робота на курсі багато в чому пояснюється тим, що другокурсники дуже поважають Камалова, принципового товариша, хорошого організатора.

— Як він буде свою роботу? —

студент замислюється і, посміхаючись, радить: — Ви побесідуйте з ним особисто, тоді багато зрозумієте.

Г. Камалов, невисокий юнак, ледве здвигує плечима:

— Цікаві форми роботи? Ми їх не вигадуємо, вони з'являються в процесі роботи. А труднощі? Коли ж їх не було в комсомольській роботі? Перешкоди, звичайно, виникають в найбільш слабких місцях. Наприклад, мало студентів бере участь в роботі наукових гуртків; була велика академічна заборгованість... Труднощі, звичайно, є. Але там, де ми не справляємось самі, приходять на допомогу старші товариші.

Г. Камалов перший рік працює секретарем бюро II курсу. Він бере найактивнішу участь в усіх починаннях курсу і особистим прикладом у навчанні і роботі завоював загальну пошану і любов однокурсників. Недаремно Камалова називають одним з найкращих комсоргів факультету.

С. ТУЛЯКОВА.

РЕПЛІКА

ВОНИ, БАЧИТЕ, ЗАБУЛИ...

Четвертого жовтня увечері аудиторія № 3 по вул. Радянської Армії, 24, залишилася неприбраною... Залишилася вона в такому ж стані і на слідуючий ранок. Студентки II курсу російського відділу філологічного факультету Стоянова і Павличіна не з'явилися прибирати аудиторію. Підходимо до старости курсу Антипіна.

— Та, бачите, я знаю... Казала Павличіна, що вона забула...

«Збула», очевидно, Стоянова. А через одночасне випадання пам'яті у обох студенток і через байдужість старости і комсорга студенти змушені працювати в брудній аудиторії. Цікаво, чи не забудуть і комсомольське бюро факультету поцікавитись цією справою?...

В. ЛЕОНІДОВИЧ.

ЖИВЕ НАРОДНЕ СЛОВО

РЕСПУБЛІКАНСЬКОЮ координаційною комісією з фольклористики та етнографії затверджено план дослідження основних проблем на 1959—65 рр. Серед інших видань заплановані також обласні збірки народної поетичної творчості, в тому числі і збірка «Фольклор Одещини».

Основним завданням фольклорної наукової експедиції, спорядженої кафедрою української літератури у цьому році, і було збирання матеріалів у районах Одеської області для використання їх у майбутньому збірнику.

За весь час існування нашого факультету це була, по суті, перша за кількістю учасників і обсягом роботи експедиція: в ній взяли участь всі (за незначним винятком) студенти, що закінчили I курс, — 44 чоловіки. Водночас порядком проходження виробничої практики з фольклору виїжджали у райони студенти російського відділу — все найкраще, найцінніше з їх записів також буде використане у збірнику. Немало цікавих матеріалів зібрано і учасники діалектологічних експедицій, які охоче поділяться з нами своїми багатствами.

Учасники фольклорної експедиції працювали в селах Овідіопольського, Білгород-Дністровського та Старокозацького районів, студенти російського відділу — у Кілійському, Саратському і Татарбунарському районах.

Вибір цих районів обумовлювався тим, що досі майже ніяких записів там не велось, що райони Закарпаття перебували у особливих історичних умовах, які так чи інакше позначилися і на характері народної поетичної творчості.

Всі учасники експедиції досить сумлінно поставилися до роботи, ряд товаришів виявили значний інтерес, активність та ініціативу. Час проведення експедиції — з 6.VII до 16.VII — не зовсім вдалий у тому відношенні, що всюди у колгоспах люди зайняті були невідкладними роботами, і не завжди зручно було звертатись до них, забирати у них якийсь час для записування. Але було б бажання працювати! Окремі студенти — а про це у нас була попередня домовленість — не розгублювались, коли на просьбу «розповісти щось» чи заспівати, чули: «А що я вам буду розказувати? Он краще б подали мені глину...» (або щось подібне). І глину подавали, і іншу роботу допомагали виконати, а вдячні люди охоче нагороджували їх цікавими розповідями, піснями, частушками, казками...

Населення, довідавшись про мету нашої подорожі, радо ділилось з нами своїми духовними скарбами. Велику допомогу подали експедиції радянський, партійний, комсомольський актив сіл та районів. Так, наприклад, голова виконкому Білгород-Дністровської районної ради т. Медвідь В. І. порадив, у які населені пункти найдодільніше виїхати, назвав навіть окремих людей, від яких можна було б зробити цікаві записи. У селах надійними помічниками в роботі експедиції була місцева мода.

Особливо старанно працювали і зробили по декілька десятків записів тт. Панченко, Бондаренко, Паламарчук, Бабич, Бажинова, Присяжна, Ковтун, Багорна, Сінкевич, Черкасов, Гінкул, Круценко, Зінченко та багато інших (на жаль, багато матеріалів ще й досі

окремими учасниками експедиції не переписані). У більш ніж двадцяти населених пунктах зібрано цікавий і цінний матеріал.

Шкода лише, що не записані мелодії пісень — ні консерваторія, ні педін не послали з експедицією ні одного свого студента, хоч ці учебні заклади фігурують поряд з університетом, як виконавці теми. Ще більш дивно, що деякі працівники консерваторії вважають музичний фольклор галуззю, яка ніякого відношення до консерваторії не має... А тимчасом у лекціях своїх напевно цитують слова М. І. Глінки.

Більшість записів зроблено українською мовою — у згаданих районах переважає українське населення, але є немало записів російською мовою, є окремі записи румунською, молдавською, польською та чеською мовами.

Переважає, звичайно, народна лірика — найбільше записано пісень про кохання, жіночу долю, солдатське життя тощо; трапляються і записи історичних пісень, пісень літературного походження (українських і російських). Зроблено також записи весільного обряду, колядок, шедрівок, загадок, анекдотів, казок, легенд, реалістичних оповідей, частушок, коломийок. Певний інтерес становлять розповіді про походження назв населених пунктів, про історію села. Зібрані деякі матеріали з етнографії. Все це буде вивчатись членами студентського наукового гуртка фольклору та етнографії на кафедрі української літератури.

Звичайно, те, що записано, — лише якась незначна частка всього, що взагалі можна було б записати у тому чи іншому селі; іноді записувалось менш цінне у художньому та ідейному відношенні, бо не було можливості заздалегідь детально ознайомитись з певними населеними пунктами, довідатись про відомих у селі виконавців — майстрів народного поетичного слова. Але і з вже записаного є що відібрати для майбутнього збірника. Так, наприклад, студентка Присяжна записала від 90-річного дідуся цікаву історичну пісню, складену козаками мабуть після 1775 року:

Дарували царі землю,
Цариця — лимани.
— Ловіть, хлопці, рибу,
Справляйте жупани.
...Дарували царі землю
Од Дніпра до Бугу...
Дарували, дарували
Та й назад одібрали,
А нас, запорожців,
На Кубань-ріку погналі.
А ми рибу не ловили
І жупанів не справляли,
А котрі мали,
Та ще тії позбавляли.
А тепер, хлопці,
Помоліться богу,
Чи не дасть господь нам
Щасливу дорогу.
А тепер хлопці
Помолілись богу,
Паруса надули
В далеку дорогу.

Над Ізмаїльщиною дотепер ще витає дух великого російського полководця Суворова, народ зберігає в своїй пам'яті його образ, згадує про нього у своїх переказах, розповідях. Записано, зокрема, фрагмент популярної солдатської пісні, яку дуже любив Суворов

(«Солдатушки, браво, ребятушки...»). Виявляється, що й слава про народного месника Кармалюка, мов крилатий птах, перелетіла за межі Поділля, Волині, за Дністро і живе донині. У одному з сіл Старокозацького району від місцевого жителя записано оригінальну пісню про нього:

А в чиркецьком городочку
В усі дзвони дзвонять...
За Кармалюком, за добрим
хлопцюм,
Як за звіром гонять.
А він здогадався,
В дорогу зібрався,
Пирикнув свою бурку,
За Дунай подався...

(Запис Панченко і Бондаренка).

Особливо багато записано ліричних пісень, серед яких, звичайно, перше місце посідають пісні про кохання. Щирість, силу і глибину чистого, прекрасного почуття просто і задушевно, «без хитрої мови», передає народна пісня:

Ой на горі жито
Стелеться низенько...
Добре ж тому жити,
Що любов близенько.
Що любов близенько,
Та ще й недалечко —
Через сад зелений,
Через озеречко.
А я жито вижну,
Калину зрубаю...
А своє кохання

Здалека впізнаю.

(Запис Багорної і Сушко).

Правда, закоханий, які завидують
тим, у кого «любов близенько», ре-
зонно докоряє частушка:

Голуб високо літає,
Повороти робить.
А хто кого вірно любить,
Здалеку приходить.

(Запис Панченко і Бондаренка).

Разом з чистим, золотим зерном,
любовно піднятим збирачами, по-
трапляють іноді до рук зовсім не
поетичні будяки та полова: це ві-
дома «розлука», яка «сердце ре-
жет без ножа», сяк-так заримовані
розповіді про те, як «вона, шельма,
парня отруїла», довірча сповідь за-
коханої дівчини — «Три дні я не
їла, води не пила, через карі гла-
зи в больницю лягла...» Не обій-
шлося і без гусара, майора і ку-
пецької дочки, яка гуляла напра-
ле...

У багатьох піснях, частушках,
коломийках то заіскриться лукава
усмішка, то сміливо і голосно пролу-
нає неприховане глузування, до-
шукульний і уїдливі дотеп, то про-
котиться, як грім, сміх-спис.

Мене мати біла, біла,
Щоб я хлопців не любила!
А я сяду, переплачу —

Люблю хлопців, де побачу.

(Запис Багорної і Сушко).

Бригадира полюбила —

На роботу не ходила...

(Запис Присяжної).

Комірник наш роботящий —

Просто верне гори:

Люди тягнуть до комори,

А він — із комори.

(Запис Панченко і Бондаренка).

З шанобою співає народ про
простих людей, які знайшли своє
шастя у колективній праці на ши-
роких колгоспних просторах. Зги-
нули злидні, назавжди кінчилось
панування іноземних загарбників —
румунських бояр, і там, за Дніст-
ром, на нашій радянській землі
буває нове, вільне життя, і там
«трактор землю крає». І просто,
але сердечно розповідає про це но-
ва пісня:

...На тракторі дівчинонька —

Брови, як шнурочок,

І рознісся скрізь по полю

Її голосочок.

— Ой, не будеш, моя мати.

Більше гнути спину,

Буду тобі заробляти,

Трактора не кину.

Орю, орю, моя мати,

Колективні гони.

Розійшлися скрізь по полю

Та й сталінні коні.

(Запис Паламарчука).

...Переглядаєш зібране учасника-
ми експедиції і думаєш: так, народ
вміє працювати, вміє творити, вміє
жартувати, вміє любити, вміє не-
навидіти. І поки житиме народ —
буде жити його ніжне і грізне, про-
сте і мудре поетичне слово.

Доцент К. ДАНИЛКО.

18

ЖОВТНЯ — ЛЕГКОАТЛЕТИЧНА ЕСТАФЕТА

НА ПРИЗ ГАЗЕТИ «ЗА НАУКОВІ КАДРИ»

МЕТА І ЗАВДАННЯ ЕСТАФЕТИ

Естафета проводиться з метою поліпшення масової спортивної підготовки студентів університету з легкої атлетики, виявлення кращих команд та популяризації фізичної культури і спорту серед студентів і населення міста.

Естафета буде проведена 18 жовтня.
Початок естафети об 11 год.

Збір учасників і парад о 10 год.

МАРШРУТ ЕСТАФЕТИ

I ЕТАП 400 м — від головного корпусу університету по вулиці Пастера, через міський сад до спортивного залу університету на вулиці Ласточкина.

II ЕТАП 300 м — від спортивного залу університету по вулиці Ласточкина до театру опери та балету.

III ЕТАП 250 м — від театру опери та балету по вулиці Ласточкина і Пушкінської до пам'ятника О. С. Пушкіну.

IV ЕТАП 200 м — від пам'ятника О. С. Пушкіну по Приморському бульвару до Потьомкінських сходів.

V ЕТАП 250 м — від Потьомкінських сходів по вулиці Карла Маркса та Сабо-невомому мосту до Будинку вчених.

VI ЕТАП 300 м — від Будинку вчених по вулиці Гоголя, по провулку Маяковського до рогу вулиці Радянської Армії.

VII ЕТАП 200 м — від рогу вулиці Радянської Армії по вулиці Щепкіна до ректорату.

VIII ЕТАП 200 м — від ректорату по вулиці Щепкіна та по вулиці Червоної Гвардії до інституту іноземних мов.

IX ЕТАП 150 м — від інституту іноземних мов по вулиці Пастера до головного корпусу університету.

СКЛАД КОМАНД І УЧАСНИКИ

В естафеті беруть участь команди всіх факультетів університету. Кожна команда повинна складатись з 9 учасників —

чоловіків або жінок. Кількість команд не обмежена.

В командах естафети мають право брати участь співробітники, службовці, робітники і студенти університету.

Заявки на участь в естафеті надсилати на кафедру фізичного виховання і спорту.

ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ І НАГОРОДЖЕННЯ

Команда, яка покаже найкращий результат, нагороджується перехідним призом — кубком газети «За наукові кадри» і грамотою, а кожний учасник команди — грамотою і безкоштовною річною передплатою на газету «За наукові кадри». Грамотами нагороджуються також викладачі фізкультури, комсомольське і профспілкує бюро факультету, команда якого завоює перше місце.

Факультет, який виставить найбільшу кількість команд, за масовість нагороджується вимпелом.

Команди, що займають друге і третє місце, нагороджуються грамотами.

КЕРІВНИЦТВО, ОРГКОМІТЕТ

Естафету організують редакція газети «За наукові кадри», комітет комсомолу університету, профком, спортивний клуб та кафедра фізичного виховання і спорту.

Безпосереднє проведення естафети покладається на колегію суддів, затверджену міським комітетом фізкультури і спорту. Головні судді естафети — С. П. Алішевський.

До складу оргкомітету по проведенню естафети входять: редактор газети «За наукові кадри» В. В. Фащенко, заступник секретаря партбюро В. О. Котов, секретар комітету комсомолу В. Сторчило, голова профкому І. О. Соколов, завідувач кафедри фізичного виховання і спорту О. І. Козирев, голова спортивного клубу І. Д. Капустін.

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.